

פחד דוד



י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א



שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

זכות לימוד התורה

לגדול בדרך אביו, אך הוא בכל זאת לא הלך בדרכי אביו הרשע. אליפז הלך ללמוד תורה אצל יעקב, כי הוא הכיר בדרך האמת ורצה ללמוד תורה, ולפיכך הקב"ה עזר לו, שיוכל לגדול בתורה - אפילו שגדל בבית של רשע. אמרו חז"ל "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכים אותו" (מכות י, ב), אין מי שלא יכול ללמוד תורה, כל אחד אם הוא רק רוצה, הקב"ה עוזר לו והוא זוכה ללמוד תורה. וכמו שכתוב בגמרא (יומא עב, ב) "תורה מונחת בקרן זוית וכל הרוצה יבוא וייתול". ומכיוון שאליפז בחר בדרך התורה לא הרג אותו יעקב, אלא נתן לו את כספו, כדי שיצא בזה ידי חובת מצוות אביו.

ויש להתבונן, מה עשה עשו, כשחזר אליו אליפז ואמר לו - שלא מלא את מבוקשו במדויק, שלא הרג את יעקב, אלא רק לקח את כל כספו. האם עשו היה מרוצה מזה והסתפק בכך, או שעדיין רצה להרוג את יעקב. ונראה, שבאמת לא היה אכפת לעשו שלא הרג אליפז את יעקב, כי עיקר רצונו היה להפריע ליעקב ללמוד תורה ולעבוד את ה'. לכן כששמע עשו שאליפז לא הרג את יעקב, ורק לקח את כל כספו - זה לא הפריע לו, אלא אדרבה הוא שמח, כי חשב שכעת - כשאין ליעקב כסף, הוא לא יוכל ללמוד, ואז ודאי וברי שייפול ממדרגתו הרוחנית אצל לכן הרשע. אבל באמת יעקב אבינו לא התרגש מזה, ואפילו שלקח אליפז את כל כספו, הלך ללמוד בשיבת שם ועבר, והיה שם ארבע עשרה שנה, ורק אז הלך לחרון.

וראים שמעשי אבות סימן לבנים, כל מה שהאבות עשו מעניק לעם ישראל כוח גם לעשות כן, כי על ידי שהאבות מסרו את נפשם, זה נכנס בנשמת עם ישראל, ונותן גם לנו כוח. ולכן יש לדעת, שמוטל עלינו ללמוד ולעבוד את ה' יתברך, גם כשיש קשיים והיצר מפריע. כי אדרבה, כשהאדם מתגבר על הקשיים ולומד למרות הכל, אזי הקב"ה עוזר לו ונותן לו כוחות לעמוד בניסיון, וזה עיקר התעלות האדם, שהוא עומד בניסיון שה' נותן לו ומתגבר על הקשיים.

וכמו כן מצינו באברהם אבינו, שאמר לו הקב"ה "לך לך מארצך וממולדתך" (בראשית יב, א), וציווהו הקב"ה לעלות לארץ ישראל, וכשבא לארץ ישראל, ניסה אותו הקב"ה בניסיון הרעב. שהיה רעב בארץ ישראל, והיה צריך אברהם אבינו לרדת מארץ ישראל למצרים. ואברהם אבינו עמד בניסיון, ירד לארץ מצרים ולא התרעם על הקב"ה. וכשעלה אברהם לארץ ישראל לאחר גמר הרעב, כתוב בתורה (שם יג, א) "ויעל אברם", ודרשו חז"ל (זוהר ח"א פג, א) ויעל מלשון התעלות, שהוא התעלה מהניסיון. שכשהאדם עומד בניסיון ואינו נכנע לקושי, אזי הוא עולה ומתעלה בעבודת ה' יתברך, והקב"ה נותן לו כוחות מיוחדים, כדי שיוכל לעמוד בניסיון, כי אין הקב"ה מנסה את האדם אם הוא אינו יכול לעמוד בכך.

"ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. ויקב מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא" (בראשית כח, י-יא)

כתוב במדרש (ב"ר סח, יא) שרק במקום ההוא שכב, אך במשך ארבע עשרה שנות לימודו בישיבת שם ועבר - לא ישן, והיה לומד תורה מתוך הדחק. יעקב בדרכו לחרון נדרף על ידי אליפז בנו של עשו, שרצה להרגו במצות אביו עשו, שכעס על יעקב בדבר לקיחת הברכות. אליפז לא הרג את יעקב, אלא רק נטל את כספו, שמכיוון שעניי חשוב כמות, על כן זה נחשב שקיים את ציווי אביו. ובאמת, אליפז לא היה רשע כמו עשו אביו, ולא רצה להרוג את יעקב, וכל מה שהוא עשה זה משום שהיה חייב לקיים את ציווי של אביו. אליפז היה לומד תורה, והיה תלמידו של יעקב שהיה לומד איתו תורה, ולכן כשיעקב אמר לו שייטול את כל כספו ויחשב כמות, שמע בקולו ולא הרגו. וזהו כוחה של השפעת התורה, שהשפיעה על אליפז, ושמע בקול יעקב רבו.

ולאחר שהלך אליפז המשיך יעקב בדרכו לחרון, וכשהגיע לשם עמד ליד הבאר, והנה הוא רואה שכל הרועים ממתנינים ליד הבאר ואינם נותנים מים לצאן. שאלם יעקב - מפני מה אתם מחכים? אמרו לו, מכיוון שיש על פי הבאר אבן גדולה מאוד, אנו מחכים עד שיבואו כל הרועים, ואז ביחד נוכל להרים את האבן ולהשקות את הצאן. כשהגיעה לשם רחל - בתו של לבן, הלך יעקב והרים את האבן לבדו, שנאמר "ויגל את האבן מעל פי הבאר" (בראשית כט, ז), ופירש רש"י - "ויגל" כגולל את הפקק. שהיה יעקב גיבור גדול, ואף שכבר היה מבוגר, עדיין היו לו כוחות גדולים, כי היה ירא חטא ומעולם לא חטא, ולפיכך היה לו כוח להרים את האבן לבדו.

ומעתה יש להתפלל, למה נתן יעקב לאליפז את כל כספו, הרי היה גיבור חיל, ויכול היה להילחם איתו ולהורגו, ולא היה צריך לתת לו את כל כספו. ובפרט, שהרי כתוב בחז"ל שצדיקים ממונם חביב עליהם כגופם (חולין צא, א), כי הם יודעים שהקב"ה נתן להם זאת על מנת שיהיה להם עם מה לעבוד את הקב"ה. ואם כן, למה נתן יעקב לאליפז את כל כספו ונעשה מזה עני מרוד, בזמן שהיה יכול להרוג את אליפז?

ונראה לבאר, כי באמת יעקב יכול היה להרוג את אליפז שהרי היה גיבור גדול, אך מכיוון שהיה לאליפז זכות לימוד התורה, שהרי היה לומד תורה - נמנע מלהרגו. וכמו כן ידע יעקב, שכל מה שאליפז עושה, נובע ממצות כיבוד אב שהייתה לו, שהרי עשו ציוה את אליפז שיהרוג את יעקב. ולכן לא הרג אותו יעקב, כי יעקב ידע את כוח התורה ואת זכותה, שעם התורה אי אפשר להלחם, ולכן לא הרג את אליפז. אליפז היה בנו של עשו הרשע, ולכאורה היה צריך

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות	16:02	16:16	16:06	16:21
------------	-------	-------	-------	-------

מוצאי שבת	17:16	17:18	17:16	17:19
-----------	-------	-------	-------	-------

רבינו תם	17:51	17:51	17:51	17:55
----------	-------	-------	-------	-------



הילולא דצדיקיא

- ט - רבי נתן סאלם
- מחכמי ישיבת 'פורת יוסף'
- י - רבי איסר זלמן מלצר
- ראש ישיבת 'עץ חיים'
- יא - רבי משה הררי הדיין
- מגדולי ארם צובא
- יב - רבי שלמה לוריא המהרש"ל
- מח"ס 'ים של שלמה'
- יג - רבי דוד שלוש
- יד - רבי מתתיה גרגי
- טו - רבי יהודה הנשיא

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il



במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר
הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

ישועה גוררת ישועה

ר' סידיני אלחדד הי"ו מראשי הקהילה היהודית במונטריאול שבקנדה, משמש כמנהל בית ספר גדול בשם 'בנה', בו מתחנכים לתורה וליראת שמים מידי יום מאות תלמידים כן ירבו.

בשל ריבוי התלמידים, מבנה בית הספר הקודם נהיה קטן וצפוף, ונוצר צורך ממשי לרכוש מבנה גדול יותר ומרווח עבור בית הספר. כיון שכך החל ר' סידיני לחפש אחר מבנה שכזה, וכשמצא מבנה מתאים במונטריאול – התברר שמחירו של המבנה גבוה מאד, ובנוסף – מספר מנהלי בתי ספר אחרים ביקשו גם הם לרכוש את המבנה לבתי הספר שברשותם.

באותה תקופה בה חפץ ר' סידיני אלחדד לרכוש את המבנה עבור בית הספר היהודי, ביקרתי בטורונטו שבקנדה לרגל הכנסת ספר תורה לכולל 'ישמח משה' ע"ש כ"ק אבי הצדיק רבי משה אהרון פינטו זיע"א. במקום נערך דינר גדול עם משתתפים רבים, ביניהם נכח גם הרב הראשי של ישראל, הראשון לציון הרה"ג רבי שלמה עמאר שליט"א.

תוך כדי הדינר ניגש אלי ר' סידיני אלחדד וסיפר לי על בעייתו:

"בבית ספרנו שבמונטריאול מתחנכים מאות תלמידים לתורה וליראת שמים.

הספר שיעור תורה ראשון בין כתליו של המבנה החדש.

בבואי למקום, היה אולם בית הספר מלא מפה לפה, ומנהל בית הספר ר' סידיני אלחדד פתח בדברים וסיפר לתלמידים את סיפור ההשגחה הפרטית של מבנה בית הספר החדש, אשר תחילה לא האמין כי יזכו בו, ורק הדחיפה שדחפתי אותו לכך, היא שהביאה לרכישת המקום.

הוזמנתי לשאת דברים בפני התלמידים, וכהרגלי בקודש ערכתי לאחר מכן קבלת קהל במקום. באותה הזדמנות הציג בפני ר' סידיני את חמותו אשר איבדה את מאור עיניה והתעוורה, וביקש עבורה ברכה בזכות אבות.

פניתי לר' סידיני ואמרתי לו:

"הן במוצאי שבת הקרוב, ה' באלול יחול יום ההילולא של כ"ק אבי הקדוש זיע"א. אל תשכח את הדבר, ויהי רצון שעד מוצאי שבת, אבותיי הקדושים ימשיכו להראות את כוחם וזכויותיהם, ונזכה לשמוע בשורות טובות."

במוצאי שבת הגיע ר' סידיני אלחדד להילולא של כ"ק אבא זיע"א ובשמחה גדולה והתרגשות עצומה סיפר לי שכבר ביום שישי פקחה חמותו את עיניה ושבה לראות כאחד האדם. והדבר היה לנס ופלא, כיון שהרופאים לא הותירו לה סיכוי כלשהו לראות ביום מן הימים. אולם בזכות הצדיקים זיע"א זכתה האישה, ומאור עיניה שב אליה כבראשונה.

זהו בית הספר החרדי היחיד באזור כולו, אולם מבנה בית הספר הנוכחי צר מלהכיל את כל התלמידים כולם, ונראה שעלינו לעבור למבנה גדול יותר."

לשמע דבריו שאלתי אותו מה הוא מבקש, והוא המשיך: "ישנו בניין גדול וחדש שמוצע למכירה, המתאים בגודלו לכמות התלמידים שלומדים בבית ספרנו, אולם מחירו גבוה מאד, ואין בידי את הסכום הנדרש לצורך קנייתו."

"האם אתה מאמין בקב"ה?" שאלתי.

"בודאי!" השיב ר' סידיני אלחדד מיד.

"האם אתה עושה את כל מעשיך לשם שמים?" המשכתי ושאלתי, ושוב השיב ר' סידיני: "בודאי שכן."

"אם כך, אם יש לך בטחון בה' ואתה עושה הכל מתוך מטרה של לשם שמים – אזי הסר דאגה מלבך, הבניין החדש בעזרתו יתברך יהיה של בית ספרך, ובעזרת ה' אבוא למסור בו שיעור לתלמידים". כך אמרתי לר' סידיני וטפחתי לו על שכמו כדי לעודדו וכדי להוסיף חיזוק לדבריי.

ואמנם, חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמינו. ר' סידיני אלחדד זכה לרכוש את הבניין הגדול והמרווח עבור בית הספר החרדי במונטריאול.

בראש חודש אלול, עם פתיחת שנת הלימודים החדשה הגעתי בשמחה גדולה לחנוך את המקום ולמסור לתלמידי בית

במרה מפטירין



הפטרת השבוע: "זעמי תלואים למושבותי". (הושע יא.)

(ובני אשכנז מפטירין "ויברח יעקב שדה ארם". הושע יב.)

הקשר לפרשה: בהפטרה נאמר על יעקב שאחז בעקב עשו אחיו, ככתוב: "בבטן עקב את אחיו". והוא מענין הפרשה שיעקב אבינו בורח מעשו אחיו.



נצור לשונך

מסלק את הברכה

תולה ארץ על בלימה

עוונות רבים גורמים לאריכות הגלות, אך החטא העיקרי הוא חטא הלשון, כפי שפורט כאן בגליון הקודם כמה טעמים. ועוד; כאשר אנו עוברים על עבירה זו אין ברכת ה' יכולה לחול עלינו, שהרי נאמר בזה "ארור מכה רעהו בסתר", מלבד שאר 'ארורים' שדרך לעבור עליהם על ידי חטא לשון הרע. ובגמרא מבואר שגודל העוון הזה של דברי לשון הרע – הוא ללא שיעור, עד שאמרו שהוא ככופר בעיקר, ונפרעים ממנו בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא.



בטוב טעם

טעמי מנהגי ישראל

מנין הכריכות בחוטי הציצית; יש שנהגו לכרוך כ"ו כריכות, על סדר שם הוי"ה. ויש שנהגו לכרוך ל"ט כריכות שהוא במנין ה' אחד.

טעם למנין חמשה קשרים יש שכתבו שהוא כנגד חמשה חומשי תורה (ומטעם זה הקפיד הרה"ק פנחס מקוריץ זיע"א שלא להפסיק בדיבור בזמן קשירת הציציות).

ויש שמצאו רמז במנין גימטריא 'ציצית' העולה שש מאות, ובצירוף ה' קשרים וח' חוטים יעלה הכל במנין תר"ג. בבחינת "וראייתם אותו וזכרתם את כל מצות ה'".

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א



מעלת התורה על פני התפילה

"ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה". (בראשית כח, י)

כתב רש"י - "לא היה צריך לכתוב אלא וילך יעקב חרנה, ולמה הזכיר יציאתו, אלא מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם. שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה, יצא משם, פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה".

נשאלתי פעם, מה פירוש דברי רש"י - שיציאתו של יעקב הותירה רושם, ונתנה תחושה בליבות האנשים שיחד עם יעקב יצאו גם הוהד, ההדר והזיוה של העיר. והרי יצחק אבינו הידוע בצדקותו המופלגת נותר לגור בבאר שבע, ומהי אם כן כוונת דברי רש"י על זה הפסוק?

ונראה להשיב על פי סיפור שסיפר מרן הרב שך זצוק"ל בספרו, שבא לפניו יהודי ממרסי ושטח לפניו את ספקותיו באשר לתרומה שברצונו לתרום. אותו הנדיב אמר, שמצד אחד פנו אליו וביקשוהו שיתן את תרומתו עבור הרחבת שטח ישיבה - שכבר עומדת על תילה. ומאיך ביקשו ממנו לתרום סכום כסף עבור הקמת בית כנסת באזור, ואותו נדיב הסתפק מאוד עבור איזו מטרה עליו לתרום את כספו, ומאחר ובכוחות עצמו הוא לא יכול היה להכריע סוגיה זו, הוא פנה למרן הרב שך זצוק"ל שיפסוק עבורו.

ומרן הרב שך זצוק"ל השיב לאותו יהודי ממרסי, שעליו לתרום את כספי הצדקה עבור הרחבת הישיבה ולא עבור הקמת בית הכנסת, ונימק את דבריו בכך שהתורה גדולה היא מן התפילה, ולהתפלל אפשר בכל מקום, על אם הדרך וכן בבית כנסת מרוחק יותר. אך קול התורה חייב להישמע בכל מקום, כיון שרק התורה היא זו המבדילה את היהודי מן הגוי, ומעניקה לאדם יכולת קיום בעולם הזה.

וכשראיתי את הסיפור הזה נתעוררה בי המחשבה - שכך הדבר היה בזמן יציאת יעקב את העיר באר שבע. שכידוע יצחק הוא עמוד העבודה, דהיינו עמוד התפילה, ואילו יעקב הוא עמוד התורה. וכפי שכבר ראינו לעיל, חשיבות התורה עולה על חשיבות התפילה, מבלי להמעיט חס ושלוש מערך התפילה, שכבודה במקומה מונח. והיות שערכה של התורה רב הוא לאין ערוך, אזי שבזמן יציאתו של יעקב מן העיר באר שבע, הייתה תחושה בקרב האנשים שפנה הודה, זיוה והדרה של העיר. היות שאין בכוח התפילה לבדה, אותה סימל יצחק אבינו להעניק את ההוד והזוהר לעיר.

ואם כן מובנים עתה דברי רש"י, שיציאתו של יעקב מן העיר הותירה רושם בקרב אנשי המקום, למרות הימצאותו של יצחק אבינו, וזאת בשל חשיבות מעלתה של התורה על פני התפילה.



אמרי שפר

מדרשי חז"ל על פרשת השבוע

שמירת המלאכים

"ויצא יעקב מבאר שבע". (בראשית כח, י)

זה שאמר הכתוב (תהלים צ"ח) "כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך". אמר רבי מאיר; עשה אדם מצוה אחת, מוסרין לו מלאך אחד. עשה שתי מצות, מוסרין לו שני מלאכים. עשה מצות הרבה, מוסרין לו מלאכים הרבה. שנאמר "כי מלאכיו יצוה לך לשמרך" וגו'. ולמה? כדי לשומרו מן המזיקין. שנאמר "יפול מצדך אלף ורובה מימינך אליך לא יגש". (מדרש תנחומא)

ישראל סבא

"וישכב במקום ההוא". (בראשית כח, יא)

רבי יהודה ורבי נחמיה; רבי יהודה אמר כאן שכב אבל כל י"ד שנה שהיה טמון בבית עבר לא שכב. ורבי נחמיה אמר כאן שכב אבל כל כ"י שנה שעמד בביתו של לבן לא שכב. ומה היה אומר? רבי יהושע בן לוי אמר; ט"ו שיר המעלות שבספר תהלים. מאי טעמיה? "שיר המעלות לדוד לולי ה' שהיה לנו יאמר נא ישראל" (תהלים קכ"ב) ישראל סבא. רבי שמואל בר נחמן אמר; כל ספר תהלים היה אומר. מה טעם? "ואתה קדוש יושב תהלות ישראל" (תהלים כ"ב) ישראל סבא.

(מדרש רבה)

הצורה והדמות

"והנה מלאכי א-להים עולים ויורדים בו". (בראשית כח, יב)

מיום שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, היו המלאכים משבחים להקדוש ברוך הוא ואומרים "ברוך ה' א-לוהי ישראל", ולא היו יודעין מי הוא "ישראל". כיון שבא יעקב לבית אל, עלו המלאכים שלוהו למרום ואמרו להם למלאכי מרום: אתם מבקשים לראות האיש שאנו משבחים להקדוש ברוך הוא על שמו, רדו וראו הנה אותו האיש. והיו המלאכים יורדים ורואין את דמותו ואומרים; בודאי זה הצורה וזה הדמות חקוקה בכסא הכבוד, וענו כולם ואמרו: ברוך ה' א-לוהי ישראל.

(מדרש ילמדנו)

בשכר השתיקה

"ויזכור א-להים את רחל". (בראשית ל, כב)

ילמדנו רבינו; הרואה אדם נאה כיצד הוא מברך?

כך שנו רבותינו; הרואה בריות טובות ואילנות טובות אומר ברוך ששכח לו בעולמו. אין לך נאה מן רחל, ובשביל נזיה בקש יעקב לישא אותה והיה משלח סבלונות ליתנם לרחל ולבן נותן ללאה, והיתה רחל שותקת.

אמר רבן שמעון בן גמליאל; כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה. רחל תפשה בשתיקה עמדה זרעה בשתיקה. ראתה סבלונותיה ביד אחותה ושתיקה, בנימין בנה האבן שלו מן האפוד ישפה, יודע במכירת יוסף ושתיקה, וזהו ישפה יש לו פה ושתיקה. שאול בן בנה, "ואת דבר המלוכה לא הגיד לו" (שמואל א). אסתר, "אין אסתר מגדת מולדתה" (אסתר ג). אמר רבי יהודה; גדולה שתיקה שבזכות שתיקתה של רחל זכתה והעמידה שני שבטים בישראל, אפרים ומנשה, יתר על השבטים. ולמה שתיקה? אמר רבי שמעון בר יוחאי; אמרה אם משלחת אני ומודעת ליעקב שאבא נותן לאחותי מה שהוא משלח לי, אינו נוטל אותי ואבא אין משיאני לו ואני מתרחקת מן הגוף הצדיק הזה. אמר לה הקב"ה; את שתיקת, חייך בזכות אותה שתיקה זוכרך אני, שנאמר "ויזכור א-להים את רחל". (מדרש תנחומא)

יששכר זבולון

"ותאמר לאה נתן א-להים שכרי". (בראשית ל, יח)

יששכר תשיעי לשבטים והוא הקריב שני למלך, שנאמר "ביום השני הקריב נתנאל בן צוער". ומפני מה? שהיה בן תורה. הדא הוא דכתיב "ומבני יששכר יודעי בינה לעתים" לעיבורין. "ראשיהם מאתים" - מאתים ראשי סנהדראות היה שבט יששכר מעמיד וכל אחיהם על פיהם מסכימים הלכה על פיהם, והוא משיב להם הלכה למשה מסיני. וכל השבט הזה מניין לזו מזבולון שהיה עוסק בפרקמטיא ומאכיל את יששכר שהוא בן תורה. הדא הוא דכתיב "זבולון לחוף ימים ישכון". וכשבא משה לברך את ישראל, הקדים ברכת זבולון ליששכר. הדא הוא דכתיב "שמח זבולון בצאתך ויששכר באהליך", ממה שיששכר באהליך. ויש אומרים יש-שכר באהלי זבולון. (ילקוט שמעוני)

פרקים במסכת חינוך הבנים



פלגי מים

הגאון המופלא רבי עזרא עטייה זצ"ל, ראש ישיבת 'פורת יוסף', נולד לאביו חכם יצחק עטייה שהיה מלמד תינוקות בקהילת היהודית של חאלב, ולאמו מרת לאה, בתו של חכם מיכאל שמאע, צאצא של החכם המפורסם רבי אליהו שמאע.

בהגיעו לגיל שלש, החל עזרא הקטן את לימודיו ב'כותאב', בית התלמוד תורה לילדי ישראל בארם צובא, וניכרו בו כישרונות גדולים המעידים על עתידו. ובידיעותיו עלה על כל ילדי כיתתו, ואף כאשר החל את לימודיו אצל המלמד והמקובל המפורסם רבי אליהו עבוד זצ"ל, התברר שרמת ידיעותיו עולה על שאר התלמידים.

ההורים המאושרים לא ידעו נפשם מרוב שמחה, אך הדאגה לבנם לא נתנה להם מנוח: מי יהיה המורה שבידו יפקידו את המרגלית הטובה שזכו בה? ואכן מן השמים סייעו בידם; רבי עזרא למד אצל החכם רבי יהודה עטייה, החסיד ובעל המידות שהעניק לתלמידו את הבסיס לעיון מעמיק, והקנה לו את הדרך הנכונה ללימוד. בנוסף לזאת זכה הנער בחברותא הראוייה לו.

השקידה וההתמדה הניבו את פירותיהן. בחבור עזרא הלך והתעלה בתורה. שליטתו בש"ס ובמפרשיו היתה עצומה, והוא רכש ידיעה מקיפה בשלחן



אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

אשה אחת הגיעה מטורונטו לליון, כדי לספר למו"ר שליט"א על הבעיות הרפואיות שיש לבנה.

באותו מעמד, סיפרה האשה סיפור מדהים: באותה שעה שהיא נולדה במוגאדור, יצא רבי חיים זיע"א מביתו והלך היישר לביתם, אל בית היולדת. כשעמד על מפתן הדלת, מיהר לקרוא את אחד מבני המשפחה, ואמר לו: "לך והבא לי מהר את התינוקת, זו שנולדה כעת".

כששמעו בני המשפחה על הבקשה הלא שגרתית, השיבו לו בנימוס: "רבי! התינוקת נולדה ממש לפני כמה רגעים, ועדיין לא רחצו אותה".

אלא שרבי חיים זיע"א לא השתכנע, ואמר לבני המשפחה:

"אין זה משנה כיצד הילדה נראית כעת. הביאו לי מיד את התינוקת, בטרם שהיא תמות..."

כששמעו ההורים את אזהרת רבי חיים זיע"א, ידעו שאין זה דברים של מה בכך, וכי כנראה יש דברים בגו. הם חששו מאוד והורידו אותה לרחוב אל הרב.

כאן בירך הרב את התינוקת, ובאותו מעמד אף העניק לה את השם 'רחל'. וברוך - השם היא ניצלה וגדלה לתפארת. וזאת האשה שבאה לליון, כדי לספר למו"ר שליט"א, את הסיפור המפלא, שעל ידו נתקדש שם שמים, כשנודע לכל שרבי חיים זיע"א ניחן ברוח הקודש, כאשר ראה ברוח קדשו את אותה השעה בה ילדה האם את בתה, ואף ראה מה שראה, ומיד בא לכרך את התינוקת הנולדת.

כשמו"ר שליט"א שמע את הסיפור, הוא התפלל מאד.

מדוע? לפי שמקובל בידינו, שבשעה שעושים שינוי השם לאשה - לא נותנים לה את השם 'רחל'. (עין בספר "דבש לפי" מהרב חיד"א, מערכת ש' אות י"ד. ובשו"ת "והיה העולם" עמ' רע"ז), ואילו כאן הסבא רבי חיים זיע"א נתן את השם 'רחל' בדווקא. ומה הטעם לכך? אלא וודאי הענין הוא, וכך אנו רואים, שכח הצדיק היה כה גדול, עד שיכל להפוך את מידת הדין שיש בשם 'רחל' לרחמים, ונתן לה את השם 'רחל', והיא ב"ה חיה וקיימת.

כה חפץ בו, וכך מיד לאחר מכן גיליתי עגיל זהב ישן, שהתגלגל ונשכח מאז ימי היותי כלה, מצאתי אותו בבית, ומכרתי אותו לכבוד שבת המלכה...

הימים עברו, אמו המשיכה לעסוק בכל מלאכה קשה, כדי לפרנס את בנה ואת עצמה. אך לא הצליחה לעמוד בקשיי הפרנסה. בלית ברירה החליט רבי עזרא לצאת לעבודה כדי שלא יגוועו ברעב.

ושוב היו אלו דמעותיה של אמו שהרעידו את קירות הבית, בתפילתה החרישית על כך שנצרכת היא לעזרתו של בנה מחמדה, שחפץ כה להתמיד בלימוד התורה בלבד.

והישועה לא איחרה לבא.

באותו זמן נפתחה בירושלים הישיבה הראשונה לחכמי ארם צובא, רבי עזרא הררי רפול יזם את הקמת הישיבה ורבי רפאל שלמה לניאדו עמד בראשה. כאשר נודע לרבי עזרא הררי רפול שרבי עזרא עטייה החל בלימודי הנגרות אצל דודו, נדהם: האמנם יפסיד העולם את אחד המאורות הגדולים שבו, האם עלול העם היהודי לאבד חלילה את אחד ממוריו לעתיד?

הוא לא התמהמה, ניגש אל רבי עזרא ואמר לו: בוא ללמוד בישיבה, ודאגת פרנסתך מעתה - עלי ועל צווארי. בשבח והודיה לד' החל רבי עזרא את לימודיו בישיבת 'אהל מועד' שם תפס עד מהרה מקום בכותל המזרח של הלומדים, ונתגלתה ברבים גדולתו העצומה בתורה.

מאותן דמעות רותחות של דאגת האם זכתה שלאחר מכן כארבעים וחמש שנים עמד רבי עזרא בראש ישיבת 'פורת יוסף', ואלפי תלמידיו ממשיכי דרכו ממשיכים להפיץ את תורתו עד היום הזה.

ערוך ובנושאי כליו, אך כל זה היה בסתר ובצנעה, עדיין לא הגיע זמנו להתגלות.

אך שנת תרס"ו היתה הרת גורל במשפחת עטייה. ראש המשפחה רבי יצחק לא עמד בעומס הפרנסה והדחוק ונפל למשכב. בט"ו מרחשון נפטר לעולמו בהותירו את אשתו האלמנה, ובלב בנו הצעיר עזרא הרגשת יתמות מכאיבה וצורבת. אחיו ואחותו הגדולים כבר היו נשואים, ועול הדאגה לאם נפל על שכמו.

זמנים קשים הגיעו והרעב החל לתת את אותותיו בבית. רבי עזרא לא דאג לעצמו, את ייסורי הרעב קיבל באהבה. אך כאשר קרה ובערב שבת עדיין לא היתה פרוטה בבית להכין את צרכי השבת, לא יכול היה לראות בצער אמו. הוא הסתובב בבית המרוקן, נוגע ומממש בחפצי הבית, אולי ניתן יהיה למוכרם.

מדוע אינך הולך ללמוד בבית המדרש? שאלה אמו.

אך הוא השיב - כיצד זה אוכל ללכת ובידי אין כל לתת לך?

אל דאגה בני - ענתה האם באומץ - תפקידך הוא ללמוד תורה והקדוש ברוך הוא יעזור לנו.

הדמעות והעגיל

סמוך לכניסת השבת חזר רבי עזרא הביתה. לימוד התורה היה לו למשיב נפש במשך כל היום, והשכיח ממנו את מצבו. וכאשר נכנס הביתה קיבלה אמו את פניו בפנים מאירות. הפתעה חיכתה לכן היקף: צרכי השבת היו מוכנים וערוכים. אמו סיפרה לו בעיניים זוהרות משמחה: כשראיתי את חפצך לשקוד, בכיתי בדמעות שלישי לבורא העולם, שלא יפריע לך בלימוד התורה שהנך